

קרבו ההתקפה
 יפה עוזרי, מרחוב הרמן שפירא בתל-אביב, הופתעה באחד הלילות על ידי צעיר מזויין בתת-מקלע שצלצל בדלת ביתה וניסה להתפרץ פנימה. אחרי שהצעיר ניסה להתפרץ פעם שניה, הפעם דרך החלון, הצליחה הגברת עוזרי להזעיק עזרה ולרוץ ללא הצלחה אחרי הצעיר שפתח באש על רודפיו. הוא הסגיר את עצמו כעבור שבועיים וכונה בפי כל "השווד בתחתונים", מאחר וזיליה קודם לכן ניסה לשדוד תחנת דלק, בהיותו לבוש בתחתונים בלבד.

נמצא כעת וימצא גם כנראה תמיד, ריכוז הפרשנים הגדול ביותר בארץ. ריכוז חיי המסחר והתעשייה, הוא שמושך אותם לכאן. משום כך חייבת משטרת מחוז תל-אביב להיות המשטרה היעילה ביותר והמזוינת ביותר האדם היעיל ביותר.

בחיפה, למשל, מצוי כוח אדם מקצועי בשפע. זו גם כנראה הסיבה שראשי הענף הפלילי של חיפה, ס.מ.מ. מנחם בנדל, ע.מ.מ. זבולון בויס ומפקח ראשון קרל זינגר, מצליחים לגלות כל פשע חמור ה מתרחש בתחומם. בפיקודו של מפקד המחוז מתיהו סלע, הפך מחוז חיפה למחוז ה משטרה היעיל ביותר בארץ.

בתל-אביב, לעומת זאת, המצב הוא גרוע מאד. הקבוצה הקטנה של קצינים עליונים, שהשתלטה על מטה המחוז בימי המפכ"ל סהר ושיתקה אותו מבחינה מקצועית, אחי ראתה גם במידה רבה לאולת היד שהמשרה בעיר מגלה בחיסול כנופיות הפרשנים הפועלות בה — ובראש וראשונה, כנופית שודדי האקדחים ומשרד הנסיעות.

אולתיד זו התגלתה לראשונה במקרה של רצח המהגנס פיאטלי. המשטרה לא ידעה לאן לפנות, אפילו לא את הכיוון המשווע. כשכלו כל הקיצין, פנו קצינים גבוהים לרועיונות חתיקים בעיר, הציעו להם סכומים עצומים של כסף והעלמת עין מעט קיהם — אך ללא הצלחה. כל החשודים שנעצרו ושחררו מיד.

במקרים אחרים, כמו אונס הילדה ברחוב מרכולת, נסיון האונס בחסר-בקר ו האונס ברחוב זרובבל, נשארו התיקים פתוי חיים במשך חודשים רבים. עד שצעיר תל- אביבי, מופרע כנראה, הסגיר את עצמו למשטרה והודה בפני החוקרים בביצוע מר בית מעשי הפשע המיניים שלא פוענחו. תוך כני כך התברר, למשל, שלפחות במקרה אחר גרמה אולת-היד המקצועית לעיניי-מעצר וחקירה מיותרים לאורח, ש יתכן והוא חף מפשע. איש זה הרובא למש פט על אחד מהתיקים, שנראה והחשוד העצור כעת, המכונה "השווד בתחתונים", מודה גם בביצועו.

★ ★ ★

חוסר כשרון מונע פעולה

יד ארעור בן-ציון, תושב יפו אילם בן 34, הובא בשנת 1956 לדין באשמת "חטיפה, אינוס וחבלה חמורה ב כונה תחילה" בילדה כבת ארבע שנים, בתוככי השטח הגדול ביפו. כל העדויות המסיבות העידו לכאורה נגד בן-ציון: הוא נמצא בקרבת מקום ה פשע, לידו הוא גר בעצמו. סיבה למעצרו (המשט ב עמוד 12)

מספר סיורי הלילה. עד אז, כשמכת ה התפרצויות היתה גדולה — אמנם פחות מזו של היום — היינו מגייסים לעיתים את שוטרי וסמלי המטה הארצי לסיורי ערב, כדי לאפשר לאנשי המדור להתרכז בסירוי לילה מאוחרים.

★ ★ ★

עזרה לעולם התחתון

נת המפנה היתה שנת 1955. ישורון שיף עזב את אגף החקירות ופינה את מקומו לאברהם זלינגר, שכבר הוכיח פעם את אי-התאמתו המחוללת לתפקיד. אנו במ דור הבילוש בתל-אביב הרגשנו מיד את השינויים.

הפעולה הראשונה של זלינגר בתפקידו החדש היתה להקים ועדה לחקירת פעולות הלשכות הפליליות. ר"מ"ח שור, ע.מ.מ. אלי עזר שילוני וס.מ.מ. שמואל רוט, מונו לחברי הוועדה. עד היום לא הוציאה הוועדה את מסקנותיה. במקומו, הוציא זלינגר חוזר ארוך לחוקרי המשטרה. הוא ציפה עליהם להתייחס באדיבות לפושעים, לא להעליב אותם ולהתחשב בבעיותיהם האישיות. התוצאה הראשונה של החוזר היתה שאצל הבלשים והחוקרים נוצרה מיד הרגשה כי הגיבוי שהיה להם מאחוריהם, בעבודתם הקשה והמסוכנת במגע יומיומי עם העולם התחתון, הוסר מהם. מוראם של בתי-הדין המשמעתיים ובתי-הדין החופשיים, כל פושע כל תלונה של פושע, הסיר מהבלשים כל חשק לעבודה שקדנית.

בקרב העולם התחתון נפוצה במהירות רבה הידיעה על החוזר של זלינגר. גם המטומטמים שבפושעים הבינו כי מאחורי המילים הנבונות לכאורה של ראש אגף החקירות, הסתתרה האמת הפשוטה: ממדור הבילוש נישלה היד החופשית. כל פושע יכול היה לרכב לנו על הראש.

מדיניות חדשה זו באה לידי ביטוי גם בשינויים אישיים: אחרי שלוש שנים של עבודה יעילה בראש מדור הבילוש, הועבר זאב שטינברג, שכבר הוצלה ביתמים לזרנת ע.מ.מ., אל המטה הארצי של המשטרה.

★ ★ ★

מה גבוה ההתחברות?

וב חזרה רוח חוסר-המעשה לשורות בלשי המדור, הבלשים החלו לקנא בחבריהם, סמלי המנהלה, התחבורה או הקשר, המקיימים משטר עבודה של שמונה שעות ביום והפטורים מארבים קשים, קרב עם כנופיות או פעולות עיקוב בלתי פוסי קות.

אז, באותה תקופה, החלה פרשת משפט השורה על כל הכרוך בה. אחרי שאנשי נוביק עצרו את זאב שטינברג, את הסמל דויד ליבוביץ ואותי, התפטר ראש המדור החדש ע.מ.מ. גרשון המאירי מתפקידו, ועבר לתפקיד אחר. "עד איזה גבול מורשתית התחברות יתר עם פושעים?" שאל המאירי את מפקד המחוז יואב פלג, אחרי שהא שימו את זאב שטינברג ב"התחברות עם פושעים". פלג הבטיח תשובה אחרי יומיים. משלא ניתנה תשובה כזו, ביקש המאירי לעבור לתפקיד אחר. את מקומו תפס דויד פארי, מי שהיה סמל טביעת-אצבעות

החבילות ביד-אליהו, גם היא בשעת הת פרצות בלילה. עם חיסול הכנופיות הגדולות, הצלחנו להטיל פחד כבד בתוך העולם התחתון בתל- אביב. הפושעים שראו בעליל כי הבלשים מצליחים לשים להם מארבים שקטים במקום הפשע, התחילו לחשוף אחד בחברו. הכנו פיות חוסלו ברובן. אלה מן הפושעים שהחליטו להמשיך בפשע, עשו זאת לבדם. אולם אפילו מספר ההתפרצויות לדירות ירד או פלאים. אני זוכר לילות שבשתי הנפות, הצפונית והדרומית כאחת, לא נר שמו יותר מ-2 התפרצויות בלילה. לשם השוואה: במוצאי שבת האחרונה נרשמו 39 התפרצויות במחוז תל-אביב.

★ ★ ★

המלחמה נגד פורצי דירות

יטות עבודה מקצועיות הוכנסו לפעולה במדור הבילוש. כמובן שאי אפשר היה לסמוך רק על המודיעים. ב מקרה של ביצוע מעשי פשע, שלא היתה עליהם ידיעה מוקדמת, היינו מפעילים את מחלקת זויהוי הפלילי של המטה הארצי, או משתמשים בכרטיסיה פנימית שלנו. תיקי ה"מודוס אופרנדי", תיקים כהם נרשמה שיטת פעולתו של כל פושע ופוי ש, היו לנו לעור רב. אליהם צירפנו מערכת שלמה של דו"חות, שמסרו לנו תמו נה נאמנה על תנועת הפושעים מעיר לעיר, מבית-הסוהר החוצה, או תנועתם בתוך העיר עצמה. העסקנו צוות מיוחד בריכוז הנתונים שקיבלנו מהמודיעים או מסיורי המדור, שהיו נמצאים בתנועה מתמדת במשך כל היום. הקמנו או חוליות פעולה מיוחדות שחילקו את שטחי עבודתן, לפי ריכוזי הפושעים. היו גם הליות מיוחדות, לפי ארץ המוצא של הבישעים: הונגרים, פולנים, אנשי עדות המזרח.

המשכנו להצליח ולפענח כמעט את כל תיקי הפשע שהגיעו אלינו. בשנים 1954-55 פעלה כנופיה שהיתה שודדת מכוניות ממג רשי חנייה. מודיע נאמן מסר לנו את זהותם של האנשים. מארבים שונוחו בכמה מגרשי חנייה הביאו לתפישת הכנופיה, בשעת פעולה. אז גילינו לראשונה בין אנשיה סוג חדש של פושעים, חסר עבר פלילי, שהיום מכנים אותם כ"בני טביב". כשרחח לנו מעט מאימת הכנופיות, הת חלנו לטפל במכת ההתפרצויות לבתי דירה. כאן היתה העבודה קשה הרבה יותר. הפורצים לדירות לא היו מאורגנים, פעלו בדרך כלל לבד. הם היו מעסיקים נשים ובחורות, שהיו עוברות מבית לבית ב איצטלה של מקבוצות גמילות-חסד לכלה עניה או לחולה עני, סוקרות בינתיים את מצב הרייה, מקום אכסון התכשיטים ומספר הכניסות והיציאות. שיטה שניה: החדרת עוזרות-בית מחברותיהם של הפורצים לאי זורים העשירים של העיר.

חדשים רבים עברו עד שהצלחנו לשבור את הקרח גם בשטח זה. כיסת פולנית חתיקה היתה לנו לעור רב. הידיעות ש מטה הובילו למאסרם של כמה וכמה פור צים חשובים. אחרי כמה הצלחות פחת כאמור גם מספר ההתפרצויות לדירות. בבת אחת רוח לנו. יכולנו להוריד את

ללויד, בו הותקף ונפצע קשה, לאור היום, מנהל המשרד משו גרינפלד (שמאל). בעוד שראש הענף הפלילי במחוז תל-אביב משתדל לפנות על כשלונו המקצועי ברמזו כי יש כאן עניין ב"מחלת חדשה", מעידה שיטת הפעולה, כי הכנופיה מודרכת על ידי פושע מועד. זוהי השאלה שהע סיקה בשבועות האחר רונים את מחשבתם של רבים מתושבי תל-אביב, לאור מעשי השוד בתנות האקדחים של פרנקפורט (ימין), ובמשרד הנסיעות אורינגט